

سه شنبه ۱۹ فروردین ۱۳۹۶ - شماره ۲۴۸

یادداشت

نظریه سیاسی در جهان پساکرونایی؛

چرا کرونا بحران جهانی شد؟

✽ سید علی میر موسوی

سیاست به عنوان فعالیت اجتماعی و به مثابه دانشی بشری از وضعیت و دگر گونی دنیای پساکرونا تأثیر می‌پذیرد.

«توماس اسپرینگزن» در کتاب «فهم نظریه‌های سیاسی» که در سستی بر نقش بحران‌ها در شکل‌گیری نظریه‌های سیاسی تأکید کرده‌است، از نظری وی در وضعیت آرامش و ثبات، نظریه‌پردازی درباره سیاست از رونق‌چندانی برخوردار نیست. در واقع نظریه‌های سیاسی زائیده شرایط بحرانی‌اند و تاریخ اندیشه سیاسی به خوبی نشان می‌دهد، نظریه‌های مهم سیاسی در واکنش به بحران‌ها شکل گرفته و در پی حل آن بوده‌اند. بااین پیش‌فرض می‌توان به طرح این پرسش پرداخت که نظریه سیاسی در واکنش به این بحران چه تحولی خواهد یافت؟ پاسخ به این پرسش پیش از هر چیز به تامل در سرشت و ابعاد این بحران نیاز دارد.

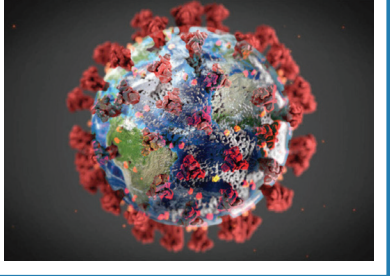
کرونا در اصل بحرانی بیولوژیک است که سلامت و زندگی بشر در سراسر کره خاکی را در معرض تهدید قرار داده‌است. با وجود این، نقش عامل انسانی را در پدیدآوردن آن نمی‌توان نادیده‌نگاشت. کرونا دستاورد سبکی از زندگی است که بشر در قرن بیست و یکم تجربه می‌کند و نه تنها در تصرف و بهره‌بردن از مواهب و منابع طبیعت محدودیت و مانعی فراوری خود نمی‌بیند، بلکه در این راه هیچ کاری هر چند مخاطره‌آمیز و ریسک‌پذیر را فرو نمی‌گذارد.

بی تردید کرونا تنها بیماری و خطری نیست که زندگی و جان بشریت را تهدید می‌کند. میزان مرگ و میر این اپیدمی حتی نسبت به اپیدمی‌های خانواده خود بسیار کم‌تر است. همچنان که این آمار در مقایسه با تلفات ناشی از مواردی همچون فقر و گرسنگی، جنگ‌های منطقه‌ای، حوادث رانندگی، تروریسم و مانند آن نیز بسیار کمتر است. از این رو می‌توان پرسید چرا این بیماری به بحرانی در سطح جهانی تبدیل‌شده و انواع گوناگون حکومت‌ها از اقتدار گرا و دموکراتیک، توسعه‌یافته و در حال توسعه را به طور یکسان گرفتار کرده‌است.

به نظر می‌رسد دست کم سه عامل در تبدیل کرونا به بحرانی در سطح جهانی نقش داشته‌است؛ نخست این که این اپیدمی در پند نوعی تحول در ویروس‌هایی از این خانواده‌است که دانش بشری دست کم در کوتاه‌مدت از درمان آن ناتوان است. این تحول که پیش از این در ویروس‌هایی همچون سارس و مرس‌خود را نشان داده بود، چشم‌اندازی نسبتاً بدبینانه نسبت به آینده را ترسیم کرده‌است که گویا سال‌ها بشر را درگیر خود خواهد ساخت. دوم این که کویید ۱۹ ویروسی غیر طیفانی، فراملی، فرانژادی و جهان‌میهانه‌است و از این نظر همانند حقوق بشر است. این ویروس هر نوعی مرزبندی در جهان بشری را درنوردیده و به شکل غیر تبعیض‌آمیز همه افراد صرف نظر از طبقه، موقعیت اجتماعی، ثروت، سن، مذهب، جنسیت، رنگ، نژاد، زبان، ملیت در معرض ابتلای به آن هستند.

سوم این که مهار و کنترل این ویروس به دلیل سطح بالای آسیب‌پذیری از آن، با تداوم روال عادی و معمول در زندگی روزمره امکان‌پذیر نیست و به تعلیق و محدود کردن بسیاری از فعالیت‌های بشری و اجتماعی نیاز دارد و آسیب‌های فراوانی برای اقتصاد جهانی در بردارد. افزون بر این، گسترش این ویروس پیامدهای گسترده‌ای برای بسیاری از حوزه‌های اندیشگی و عملی زندگی بشر در پی‌دارد که نمی‌توان به آن بی‌تفاوت بود.

اینگ جامعه بشری با بحرانی دوران‌ساز با ابعادی فراگیر در سطحی جهانی روبرو است که آن را به نوعی جنگ جهانی همانند کرده‌است. بر این اساس، تاریخ جهان را می‌توان به دوران پیشاکرونایی و پساکرونایی تقسیم کرد. بی‌تردید سیاست نیز چه به عنوان فعالیت اجتماعی و چه به مثابه دانشی بشری، از این وضعیت تأثیر و دگرگونی خواهدپذیرفت.

قدردانی روحانی از موافقت رهبر انقلاب با برداشت یک میلیارد یورو از صندوق توسعه ملی

رئیس جمهوری با قدردانی از موافقت رهبر معظم انقلاب با درخواست برداشت مبلغ یک میلیارد یورو از منابع صندوق توسعه ملی برای مقابله و مدیریت عوارض ناشی از شیوع ویروس کرونا در کشور، دستورات لازم را برای تأمین نیازهای ضروری در این عرصه، صادر کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری، رئیس دفتر رئیس جمهور در نامه‌ای به محمد باقر نوبخت معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور پی‌نوشت رئیس‌جمهور به‌نامه دفتر مقام معظم‌رهبری (مدظله‌العالی) را به‌وی ابلاغ کرد.

دکتر روحانی پی‌نوشت کرده‌است که «نیازهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از این منبع تأمین و حتی الامکان از تولیدات داخلی و با استفاده از شرکت‌های دانش بنیان اقدام شود. همچنین کمک‌های لازم به صندوق بیمه بیکاری ظرف هفته آینده انجام و جزئیات طرح در ستاد اقتصادی دولت مطرح شود.»

ترکیب نگران‌کننده معتمدان متجاهر و بحران کرونا

چرا معتمدان را از مراکز ماده ۱۶ بیرون کردند؟

خیابانی در خیابان‌های شوش و مولوی و انتشار تصاویر و فیلم‌های آن‌ها که باعث شد تلویزیون‌های خارجی هم در روزهای گذشته به شدت روی این ماجرا مانور بدهند موجب می‌شود سیستم بهداشت و حوزه درمان اعتبار کشور ضعیف قلمداد شود. این در مانگر اعتیاد ادامه می‌دهد: از سوی دیگر اگر عده‌ای از افرادی که جمع‌آوری و در محیطی بسته نگهداری می‌شوند مبتلا به ویروس کرونا باشند می‌توانند باعث انتقال آن به سایرین شوند. در نتیجه باید متولیان امر مانند وزارت بهداشت، ستاد مبارزه با مواد مخدر و سازمان بهزیستی کشور، پروتکل و آئین‌نامه‌ای درباره نحوه برخورد و نگهداری از معتمدان تدوین کنند و در این راه از تجربیات سازمان جهانی بهداشت، دفتر مقابله با جرم و مواد مخدر سازمان ملل و تجربیات سایر کشورها استفاده کنند.

به اعتقاد صفاتیان اگر معتمدان خیابانی از خیابان‌ها جمع‌آوری و در یک محیط مشخص با در نظر گرفتن اصول بهداشتی و ایمنی نگهداری شوند نتیجه بسیار مطلوب‌تری دارد تا اینکه این افراد در خیابان‌ها رها شوند؛ زیرا رها کردن این افراد ممکن است باعث انتقال ویروس کرونا به سایرین شود.

وی با اشاره به اینکه شرایط زندگی و پاتوق‌های معتمدان ا به‌گونه‌ای است که مثلاً در یک فضای ۱۲ متری ۱۲ نفر زندگی می‌کنند، مواد می‌کشند و می‌خوابند، اظهار می‌کند: قطعاً در چنین شرایطی که فاصله استاندارد برای پیشگیری از ابتلا به ویروس کرونا رعایت نمی‌شود ابتلای یک نفر از این افراد به این ویروس منجر به مبتلا شدن سایرین می‌شود.

این در مانگر اعتیاد با بیان اینکه معتمدان سیستم ایمنی ضعیفی دارند و به همین دلیل ریسک ابتلا به ویروس کرونا در آن‌ها بیشتر است، خاطرنشان می‌کند: اگر علائم ابتلا به ویروس کرونا در این افراد ظاهر شود شدت‌تر است. اما این عدد مربوط به زمانی بوده‌است که قرار بوده ۴۴ مرکز ایجاد شود در حالیکه تا کنون تنها ۲۲ مرکز ایجاد شد که از این تعداد هم زمانی که به عنوان سرپرست سازمان خدمات اجتماعی فعالیت خود را آغاز کردم عنی از آبان ماه، حدود ۷ یا ۸ مرکز در اختیار سازمان بوده‌است.

چالش‌های حفاظت از معتمدان متجاهر در مقابل ویروس کرونا

سعید صفاتیان در مانگر اعتیاد که سابقه ریاست بر کار گروه مبارزه با مواد مخدر مجمع تشخیص مصلحت نظام را نیز در کارنامه خود دارد، به رویداد ۲۴ می‌گوید: وقتی یک ماه پیش موضوع شیوع ویروس کرونا در ایران مطرح شد کمیته درمان ستاد مبارزه با مواد مخدر مصوبه‌ای داشت که براساس آن مقرر شد با توجه به شرایط انتشار ویروس کرونا معتمدان خیابانی را در یک فضای بسته نگهداری نکنند تا مبادا ویروس کرونا در بین آن‌ها شیوع پیدا کند.

او توضیح می‌دهد: این موضوع را باید از ۲ دی‌گاه بررسی کنیم اول آنکه باید به این سوال پاسخ دهیم که رها کردن معتمدان خیابانی در خیابان و بی‌توجهی به آنان مانند شرایط فعلی، به نفع معتمدان و جامعه‌است یا به ضرر آنهاست؟ حضور این تعداد معتمد

چرا معتمدان را از مراکز ماده ۱۶ بیرون کردند؟

خوب می‌شود این افراد را نگهداری و کنترل کرد، اما به شرط آنکه موازین بهداشتی به خوبی رعایت شده و دستگش، ماسک در اختیار آن‌ها قرار داده شده و فواصل مربوطه رعایت شود.

وی با بیان اینکه اردوگاه‌های ماده ۱۶ قانون مبارزه با مواد مخدر فاقد شرایط بهداشتی لازم برای حمایت از معتمدان در برابر ابتلا به ویروس کروناست، عنوان می‌کند: به عنوان مثال وقتی در یک اردوگاه ۵۰۰ نفر نگهداری می‌شوند فواصل این افراد نسبت به یکدیگر بسیار کم است به همین دلیل هم در شرایط فعلی با باید فضای این مراکز بزرگ‌تر شود یا افراد کمتری را وارد این مراکز کنند تا بتوانند فاصله‌های اجتماعی را کمتر کنند. هر قدر

سیستم بهداشتی نفوذ و قدرت بیشتری داشته باشد کار بهتری صورت می‌گیرد. این در مانگر اعتیاد با تأکید بر اینکه آمار دقیقی از ابتلای معتمدان به ویروس کرونا و مرگ و میر ناشی از آن نداریم، تصریح می‌کند، اما به نظر من آمار ابتلا به کرونا میان معتمدان بیش از جامعه عادی است، اما مساله این است که اصولاً از این افراد تست کرونا گرفته نمی‌شود، زیرا از یک سو هزینه تست کرونا در بیمارستان‌های خصوصی بسیار بالا بوده و در بیمارستان‌های دولتی هم به این راحتی انجام نمی‌دهند، از سوی دیگر معتمدان هم به پزشک مراجعه نمی‌کنند تا با احتمال ابتلا به ویروس کرونا برای تست دادن به بیمارستان‌ها مراجعه کنند. در نتیجه اعداد و ارقامی که از ابتلای آن‌ها منتشر شود هم بسیار پایین است حتی تصور اشتباهی رایج شده بود که این افراد اصلاً ویروس کرونا نمی‌گیرند. او خاطرنشان می‌کند: در مانگران اعتیاد می‌خواهند با وزارت بهداشت تعامل داشته باشند، اما وزارت بهداشت نمی‌خواهد. وزارت بهداشت جاهایی که خود ورود می‌کند سایر نهادها را قبول ندارد. این وزارتخانه کار گروه‌هایی دارد که باید از متخصصان از جمله در مانگران اعطیاد دعوت کرده و نظر خواهی کنند که چنین اتفاقی رخ نداده است. یعنی از در مانگران اعتیاد نخواستند که برای تدوین آئین‌نامه و پروتکل در این موضوع خاص همکاری کنند.

حضور همزمان ساقی و معتمد در شوش و مولوی
فرهاد حیدری فعال حوزه اعتیاد و مدیرعامل موسسه رجا (راهیان جاده امید) به رویداد ۲۴ می‌گوید: شب گذشته به مناطق شوش و مولوی، خلازیر و چند منطقه دیگر رفتم که در کل حدود ۱۵۰۰ تا ۲ هزار فرد معتمد کارت‌خواب در این مناطق حضور داشتند. وی با طرح این سؤال که چرا این افراد در شوش جمع می‌شوند و در سایر میادین و مناطق تجمع نمی‌کنند؟ اظهار می‌کند: علت تجمع معتمدان در این مناطق آن است که بسیاری از معتمدان در سطل‌های زباله به دنبال ضایعات می‌گردند تا مخارج تأمین مواد خود را از این طریق تأمین کنند. در این مناطق آن‌ها می‌توانند به سرعت ضایعات خود را بفروشند. علت دیگر اینکه در این مناطق مواد فروش حضور داشته و این افراد بلافاصله بعداً از فروش ضایعات می‌تواند با پول آن مواد مورد نیازش را تأمین کند و حتی در مواردی فردی که ضایعات را از او می‌خرد به جای پول به او مواد می‌دهد و سومین علت هم این است که این محلات قدیمی و پوده و دارای کوچه پس کوچه‌های مناسب برای پاتوق شدن هستند.

حیدری ادامه می‌دهد: معتمدان خیابانی قطعاً در شرایط شیوع ویروس کرونا مشکلات بیشتری دارند به این معنا که ممکن است بیمار به نظر نرسند، اما احتمال زیادی وجود دارد که به دلیل شرایط زندگی خود ناقل این ویروس باشند؛ لذا با عدم توجه و نگهداری مناسب از افراد کار تن خواب و به‌ویژه معتمدان کار تن خواب علاوه بر اینکه آن‌ها را در شرایط نامناسب از نظر ریسک بالای ابتلا به ویروس کرونا قرار می‌دهیم این زمینه را نیز فراهم می‌کنیم که چنانچه این افراد به کرونا مبتلا باشند آن را به سایر نقاط نیز انتقال دهند.

اخبار

آیا اسید معده ویروس کرونا را از بین می‌برد؟

کارشناسان معتقدند: ویروس کرونا نباید در معده زنده بماند، زیرا محیط معده اسیدی است و آن را از بین می‌برد.

بنیامین چاپمن، استاد و متخصص ایمنی مواد غذایی در دانشگاه ایالتی کارولینای شمالی گفت: ما هیچ مدرکی مبنی بر اینکه بسته‌بندی مواد غذایی منبع بیماری کوید ۱۹ باشد، تا کنون پیدا نکردیم.

چاپمن تأکید کرد که هنوز چیزهای زیادی را درباره بیماری کوید ۱۹ و ویروس ایجاد کننده آن نمی‌دانیم، درک ما از شیوع این بیماری و خطرات ناشی از مواد غذایی با در دسترس بودن اطلاعات بیشتر می‌تواند تغییر کند.

اما طبق اطلاعات مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری (CDC)، تا آنجا که می‌دانیم این بیماری عمدتاً از فرد به فرد از طریق ذرات

ویروس زمانی که فرد سرفه یا عطسه می‌کند پخش می‌شود. در حالی که ویروس کرونا از نظر علمی با دست زدن به یک سطح آلوده و سپس لمس کردن بینی، دهان یا چشم‌ها، قابل انتقال است، براساس اطلاعات سی‌دی‌سی تصور نمی‌شود که این روش اصلی انتقال آن باشد.

اولین نکته، اقدامات ایمنی مواد غذایی که در حال حاضر برای جلوگیری از بیماری ناشی از مواد غذایی وجود دارد، مانند شستشوی مکرر، تمیز کردن سطوح و ظروف و پخت و پز مواد غذایی در دمای مناسب – باعث کاهش انتقال هر گونه ذرات ویروس از جمله ویروس کرونا از طریق غذا می‌شود.

چاپمن همچنین گفت: یکی از مزایایی که مادر دنیای مواد غذایی داریم این است که مادر حال حاضر زیاد به انتقال ویروس از طریق مواد غذایی فکر می‌کنیم و این افکار باعث می‌شود دامناسی کنیم از انتقال پاتوژن‌های ناشی از مواد غذایی به طور عادی و منظم دوری کنیم.

عامل دیگر زیست شناسی ویروس است. به گفته مراکز علمی، این بیماری نمی‌تواند برای هفته‌ها به طور همزمان بر روی سطوح زنده بماند، مطالعات اولیه نشان داده‌است که کرونا ویروس جدید ممکن است چند ساعت تا چند روز روی برخی از سطوح بماند. همچنین، از نظر تئوری، این نوع ویروس نباید در معده زنده بماند، زیرا محیط معده اسیدی است و آن را از بین می‌برد.

هنوز، میزان آلودگی افراد با لمس کردن دهان و یا خوردن غذای آلوده مشخص نیست.

چاپمن همچنین افزود: اینگونه نیست که امکان انتقال این ویروس از طریق غذا به هیچ عنوان اتفاق نیفتد، ولی در حال حاضر هیچ

مدرکی در این زمینه نداریم.

در صورت عدم وجود بیماری همه گیر، شستشو میوه و سبزیجات تازه با آب برای از بین بردن کثیفی و سموم، دفع آفات و کاهش میزان میکروب‌های حاوی مواد غذایی ایده خوبی است. نیازی به شستن مواد غذایی با صابون نیست، صابون برای شستشوی دست به کار می‌رود نه غذا.

اگر نگران بسته بندی مواد غذایی هستید، می‌توانید بعد از دست زدن به بسته بندی، دستان خود را بشویید، همچنین می‌توانید آن را به مدت ۳ دقیقه در دمای ۶۵ درجه سانتیگراد پخت کنید، که به طور قابل توجهی میزان ذرات ویروس را کاهش می‌دهد.

•••••

آیا پیک کرونا را رد کرده‌ایم؟

استاد اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران در پاسخ به این سوال که آیا پیک بیماری کرونا را پشت سر گذاشته ایم، گفت: از نظر علمی ما هنوز به طور کامل وارد مرحله کنترل بیماری نشدیم و اقداماتی که تاکنون انجام شده، در راستای مدیریت شیوع کرونا بوده‌است، بنابر این نمی‌توان گفت که پیک بیماری را پشت سر گذاشته‌ایم.

کتر مسعود یونسیان در گفت و گو با ایرنا افزود: هر چند تعداد بیماران در روزهای اخیر کاهش یافته‌است، اما تاکنون کنترل اپیدمی حاصل نشده و نمی‌توانیم ادعا کنیم از پیک بیماری عبور کرده‌ایم. کاهش روند ابتلا هنوز ما را به این نتیجه نرسانده‌است که ما به پیک بیماری رسیده‌ایم و شواهد کافی نیز در این زمینه وجود ندارد.

وی اظهار داشت: کاهش تعداد مبتلایان طی چند روز نباید این تصور را ایجاد کند که میزان شیوع بیماری کاهش یافته‌است و همینطور افزایش چند روزه نباید خیلی ما را نگران کند. ذات این اپیدمی با فراز و نشیب همراه است. آمار هفته‌های گذشته نیز حاکی از آن بودند که بعد از هر پیک، ممکن بود موقتاً کاهشی را تجربه کنیم ولی بعداً افزایش تعداد موارد جدید را داشتیم و تعادل نسبی موقت در سطحی بالاتر برقرار می‌شد و این روند ادامه داشت. یونسیان ادامه داد: اینکه چه زمانی کاهش تعداد موارد جدید، واقعی و پایدار خواهد بود، زمانی مشخص می‌شود که کاهش مستمر و شدید موارد جدید را داشته باشیم که تاکنون شاهد آن نبوده‌ایم.

کاهش اقدامات کنترلی، مانند آتش زیر خاکستر عمل خواهد کرد

این استاد دانشگاه تأکید کرد: اگر ما قبل از اینکه به مرحله کنترل برسیم شروع کنیم به سست کردن استراتژی‌های کنترلی، این آتش زیر خاکستر مجدداً شعله خواهد کشید و تبعات اقتصادی آن هم بیشتر شده و هم طولانی مدت خواهد بود. همچنین کاهش نسبی در برخی استان‌ها و افزایش آن در تعدادی دیگر از استان‌ها شاهد دیگری دال بر عدم کنترل اپیدمی و عدم عبور از پیک بیماری است.

وی با اشاره به اینکه در کوتاه مدت امید به داشتن واکسن و دارو نداریم، گفت: بازگشت سسختگیری‌های ما باید مرحله‌ای باشد و نمی‌توان یک‌دفعه آن‌ها را رها کرد. این استراتژی بازگشت تدریجی که توسط دولت اتخاذ شده منطقی است، فقط به نظر من زمان شروع آن هنوز فراتر سیده و بهتر است عجله نکنیم.

یونسیان با اشاره به اینکه ما باید پتانسیل بالای انجام تست را برای خودمان ایجاد کنیم، گفت: هنوز نمی‌توانیم بیماران را به طور کامل شناسایی و موارد تماس یافته را به درستی شناسایی و قرنطینه کنیم. قرنطینه به معنای درست این است که روزانه از وضعیت این افراد مطلع باشیم و افراد علامت دار را به درستی شناسایی و آنان از دیگران جدا کنیم.